

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 26 април 2022 година, врз основа на примена жалба од Ивана Величковска, го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

Текстот на интернет – порталот „ДоказМ.мк“, насловен „Мувите касаат најсилно пред силниот дожд“, отстапува од професионалните и етички стандарди.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 31 март 2022 година, Ивана Величковска поднесе жалба за текстот со наслов „Мувите касаат најсилно пред силниот дожд“, објавен на 24 март 2022 година, на интернет – порталот „ДоказМ.мк“ (www.dokazm.mk).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи непроверени информации и дека непосредно по објавувањето на содржината, името на авторот било отстрането.

„Оваа колумна од прв до последен збор се лаги, клевети и тотални неистинити, безобразни измислици со кои се валка срамно моето име и углед кое ГУМ го создавала со години“, вели во поднесената жалба, Ивана Величковска, која како вработена во Министерството за култура смета дека со ваквите информации читателите се доведуваат во заблуда.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „ДоказМ.мк“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата.

Медиумот не одговори на наводите на жалителот.

МИСЛЕЊЕ НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и едногласно оцени дека во текстот се прекршени членовите 1 и 12 од Кодексот на новинарите на Македонија.

Член 1: *„Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. Доколку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.*

Член 12: *„Плагијаторството е неприфатливо. Цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот“.*

*При изготвувањето на мислењето, Комисијата за жалби констатирала дека интернет – порталот „ДоказМ.мк“ не е член на Советот за етика во медиумите и на Регистарот на професионални онлајн медиуми.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА МИСЛЕЊЕТО

На седницата на 26 април 2022 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст од жанрот колумна, кој се коси со најосновните професионални и етички стандарди. Содржината, сама по себе, произлегува од јавниот интерес, но начинот на кој е обработена е целосно некоректен. Евентуалната злоупотреба на функцијата на вработените во државните институции, во случајов, на поранешната министерка за култура и на дел од нејзините соработници и колеги се легитимна новинарска цел, но новинарскиот текст, како во случајов, не смее да ги надмине границите на фер известување.

Текстот е едностран, тенденциозен и не нуди минимум објективна информација. Авторот кој не е потпишан под текстот, изнесува сериозни тврдења за наводни финансиски злоупотреби и перење пари во Министерството за култура и во институциите од ресорот културата. Тој објавува и повеќе имиња на вработени кои наводно учествувале во незаконски дејствија, без воопшто да се обиде да побара нивен став:

„Министерката со се нејзиниот кабинет беше дуvlo на криминалци и тоа на ОРГАНИЗИРАН КРИМИНАЛ!!!“

„Таа е главниот диригент во злосторничкото здружение за перење пари, а прва виолина е нејзината десна рака Гордана Ивановски Велковска, која е дел од министерскиот кабинет!“

„Оваа криминална банда го оправдува терминот “испреплетени ко свински црева“!“

Станува збор за сериозни наводи на медиумот, кои можат да влијаат на угледот и репутацијата на актуелни или поранешни вработени и на самата институција во која работат. Ова уште повеќе, што авторот не го испочитувал основното новинарско правило да побара став од засегнатите страни и да ја потврди точноста на веста. Таквиот новинарски приод се коси со **членот 1** од Кодексот на новинарите, според кој, проверката на податоците се морални императиви на новинарството и затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Новинарот треба да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога новинарот изнесува сомневања или обвинувања или кога некој е предмет на напад и критика.

Членовите на Комисијата, во продолжение констатираа и дека оспорениот текст не е коментар или став на авторот, туку класичен плагијат. Комисијата, во меѓувреме, утврди дека содржината, всушност, е целосно преземена од друг интернет – портал. Се работи за писмо на читател, кој порталот „Революционер.мк“ ден претходно го објавил¹, а „ДоказМ.мк“ го презел и го претставил како своја авторска содржина/колумна.

Оттука, Комисијата најде дека со таквата постапка, порталот „ДоказМ.мк“ го прекршил и **членот 12** од Кодексот на новинарите, кој вели дека плагијаторството е неприфатливо и дека цитатите не смеат да се користат без да се нагласи изворот или авторот. Доколку информацијата е преземена или парафразирана од друг медиум, авторско дело или истражување, изворот мора да биде наведен, во спротивно, станува збор за плагијатор, а не за новинар.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова Илиеска, Ердем Ахмет и Димитар Мицев.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

¹ <https://revolucioner.press/%d0%bc%d1%83%d0%b2%d0%b8%d1%82%d0%b5-%d0%ba%d0%b0%d1%81%d0%b0%d0%b0%d1%82-%d0%bd%d0%b0%d1%98%d1%81%d0%b8%d0%bb%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4-%d1%81%d0%b8%d0%bb%d0%bd%d0%b8%d0%be%d1%82-%d0%b4/>

